

“La reforma laboral no serveix”

FRATS I CAMPS

El juny de l'any passat us vaus abs-
tenir en la votació de la reforma
del mercat laboral que impulsa-
va el vostre partit. Per què?

— Tenia la convicció que la reforma era injusta perquè aprofundia un error que Espanya comet de fa trenta anys: l'error de pensar que guanyar competitivitat és sinònim de recuperar beneficis a l'empresa a càrrec de degradar l'ocupació. Si no produeixes béns i serveis amb més component tecnològic i qualitat, amb unes xarxes de comercialització millors... l'acumulació de beneficis a costa de degradar l'ocupació s'esvaeix ràpidament i tornem a caure en crisis cícliques que ens porten a més destrucció d'ocupació. La llei per a reformar el mercat laboral va contra l'objectiu del govern de canviar el model productiu del país. Conscient de tot això, em vaig abstenir, encara que la meua opinió era negativa. Hi hauria votat negativament, però no ho vaig fer perquè vaig tenir una llarga conversa amb el president del govern, en què va suggerir la possibilitat de millorar alguns aspectes de la reforma durant la tramitació, cosa que, tot siga dit, no s'ha fet. Si em vaig abstenir va ser per a concedir el benefici del dubte a un possible procés de millora. La meua posició era nítidament

Antonio Gutiérrez
(Oriola, 1951) va ser
secretari general de
Comissions Obreres del
1987 al 2000. Des de
l'any 2004 és diputat
pel Partit Socialista
al Congrés dels
Diputats, on exerceix
com a president
de la comissió
d'economia i hisenda.

contrària i encara ho és, veient que continua destruint-se ocupació i hem sobrepasat tots els límits previsibles en desocupació i precarietat laboral. La reforma no serveix a la finalitat per a la qual va ser creada.

—Zapatero sempre va dir que aquesta reforma es feia en benefici dels treballadors. Mentia?

—Els governants sempre diuen això. Jo ja ho he dit i ho he publicat en un article. Als governants els fan creure que són estadistes quan prenen mesures dures. I *duresa* és, en realitat, un eufemisme d'injustícia. Fugir d'estudi atacant sempre els de baix es vol presentar com la responsabilitat d'un gran estadista, però en realitat és l'eufemisme d'una injustícia. La cosa més difícil és governar amb justícia. Una reforma que abarateix l'acomiadament, que el subvencionarà com mai no s'havia fet amb diners públics... en absolut no pot vendre's a la ciutadania com fer costat als treballadors. Tot això ho he dit al president del govern i al grup parlamentari.

—Us sentiu defraudat?

—Per sobre de desacords concrets i importants, continue considerant que el projecte que encarna el govern socialista és més desitjable que no pas el que encarna el PP. No em sent defraudat globalment, però sí que em vaig sentir molt contrariat per la decisió que es va prendre en matèria laboral.

—Amb aquesta reforma, els socialistes es van traïr a si mateixos?

—No. A mi no m'agrada la política d'adjectius perquè crec que dinamita la política de les idees. En una conjuntura de crisi, cal fer un exercici de comprensió, posar-se en la pell del govern. Hi havia una pressió terrible del mercat i la situació era molt delicada. No justifique allò que es va fer, ni hi estic d'acord, però ho comprenc.

—Per a molts votants socialistes, les mesures del govern espanyol representen una claudicació davant l'hegemonia dels mercats. Hi havia més alternatives?

—Quasi tots portem un geni dins i ens sentim més intel·ligents que els altres i pensem que fariem les coses millor, sobretot quan ja s'ha fet. Va passar que a partir del 9 de maig es va precipitar tot en el moment que el govern prengué consciència que els qui especulen amb el deute espanyol, amb un moviment d'unes hores poden ocasionar pèrdues multimilionàries. Amb tot, personalment crec

que es podria haver evitat la precipitació. Em sembla una frivolitat demagògica de dir que algú pot governar al marge dels mercats. Igualment, és una temeritat precipitar-se en la presa de decisions per la pressió d'un dia o dos. En aquest sentit, crec que es podria haver evitat el consell de ministres extraordinari del dimecres 16 de juny, per tal de dur a l'última reunió del consell europeu, l'endemà, la reforma del govern publicada al *BOE*. Des del meu punt de vista, allò va ser precipitació. Calia donar més marge a la negociació.

—Parleu de “frivolitat”, però en part és aquesta “frivolitat” l'argument del qual van fer bandera els sindicats per a convocar la vaga del setembre.

—No veig que l'argument dels mercats haja estat l'argument principal que han fet servir els sindicats. Els qui hi ha al capdavant dels sindicats són gent molt seriosa i saben perfectament que no es pot viure al marge dels mercats, perquè és allí que s'ha de finançar el país. En aquest cas, crec que la qüestió transcendeix la responsabilitat que tenen els governs de cada país. Crec que és la Unió Europea, i particularment el Banc Central Europeu, que hauria d'haver comprat deute dels països molt abans per a evitar que els especuladors jugaren a l'alça infligint unes taxes cada volta més oneroses al deute sobirà dels estats membres. Ho va fer la Reserva Federal americana o el Banc del Japó i no hem sentit parlar d'atacs especulatiu contra aquests dos països. El Banc Central Europeu no ho va fer fins que no va veure les dues orelles al llop, i ara ens trobem amb un problema molt seriós. Els entrebancs que posa Alemanya per a ampliar el Fons Europeu d'Estabilitat són inacceptables. Algú hauria de dir a Alemanya que el seu superàvit s'alimenta del dèficit de les economies perifèriques europees. Ara mateix Alemanya no és en absolut solidària, mira pels interessos dels seus bancs. Merkel tracta d'esbaldir el deute dels bancs alemanys i evitar el risc sistèmic a costa de posar un dogal al coll de les economies perifèriques. Europa necessita un reequilibri intern.

—Vau col·laborar en l'elaboració del programa electoral del PSOE. En una entrevista l'any 2004 dèieu que la vostra aportació anava en la línia de fomentar “la qualitat i l'estabilitat”

en l'ocupació, i també de reduir la temporalitat. Tenim índexs de desocupació superiors al 20% i la taxa de temporalitat és del 29,2%.

—Cal recordar una cosa: abans de la crisi, el nivell d'ocupació va ser dels més alts de la història recent espanyola. I també es va combatre la temporalitat, que no creixia com ho havia fet durant els governs del PP. El problema és que la inèrcia d'un entramat econòmic no es canvia d'avui per demà i potser el govern de la primera legislatura socialista havia d'haver estat més audaç a desincentivar la indústria del totxo i jugar fort en el desenvolupament tecnològic. Durant la primera legislatura, es va voler fer la segona part sense fer la primera, és a dir, es van augmentar d'un 25% anual les dotacions pressupostàries per a R+D+i, però es va mantenir la mateixa política d'incentius fiscals en matèria d'habitatge, amb la qual cosa es continuà inflant la bombolla. Aquest sector usava i abusava més de la temporalitat i de feines de baixa qualificació. Per una altra banda, però, van créixer els nivells de protecció social, es va augmentar el mínim de salari interprofessional i les pensions mínimes. L'increment en despesa social va ser dels més intensos que s'han fet mai des de la transició.

—Siga com siga, el govern socialista, a partir del 2004, va ser incapaç de canviar el rumb de l'economia...

—Jo crec que una cosa que fa malament aquest govern —i quasi tots— és que no explica que les polítiques no

generen ocupació, sinó que en tot cas poden facilitar les condicions perquè els qui han de crear ocupació, la creen veritablement. Ara ens trobem que hi ha hagut anys de grans beneficis empresarials a costa d'un sector, el residencial, que no desenvolupava industrialment el país ni millorava la qualitat en l'ocupació. Quan el sector rebenta, en rep totes les conseqüències el sector públic, perquè ha de pagar les despeses per desocupació. Els qui han d'invertir de nou són els empresaris i el govern ha de crear les condicions perquè ho facen. El problema és que, així com en uns altres països dues terceres parts de la inversió en R+D correspon a la branca privada, ací la situació és la inversa, perquè ací els empresaris continuen aplicant al peu de la lletra allò que el 1909 va dir Miguel de Unamuno: “Que inventen ells.” Els empresaris continuen essent molt recelosos a invertir el seu capital en empreses més avançades tecnològicament. Són massa conservadors.

—També va ser molt crític amb la reforma de les pensions. Vau criticar que es prengueren decisions per les urgències que marcaven els mercats internacionals. Al final, tot i que gradualment, l'edat de jubilació s'ha retardat i heu votat a favor d'allò que havia pactat la comissió de seguiment del pacte de Toledo. Per què?

—Jo crec que és un bon acord respecte a allò de què es parlava a l'inici, que era la generalització i l'obligatorietat de la jubilació a 67 anys. En lloc d'això,

De sindicalista a diputat

Antonio Gutiérrez ha estat testimoni privilegiat del curs de l'economia espanyola des que, com a membre de Comissions Obreres, va participar, entre bastidors, en els pactes de la Moncloa, uns acords en què, assegura, els sindicats foren els que més sacrificis van fer. L'any 1987 fou escollit secretari general de CCOO en substitució de Marcelino Camacho. Només un any després convocaren una vaga general al govern de Felipe González. Eren anys de transformacions en què “no es va fer el canvi des d'una vella estructura industrial a una de nova”. Les mobilitzacions es repetiren el maig del 1992 i el gener del 1994. A partir de l'any 1997, ja amb el Partit Popular al govern, s'obrí una etapa de concertació amb la patronal, una pau social que romaní quan, l'abril del 2000, va abandonar la secretaria general de Comissions. Sense renunciar a la seua etapa com a màxim responsable del sindicat, Gutiérrez evita d'“exercir d'ex-secretari general perquè això és molt dolent per a la salut mental i només condueix a la malenconia i la depressió”.

FRATS I CAMPS

els sindicats han aconseguit que es mantinga un interval més flexible d'edats de jubilació que permetrà que més del 50% de la població es jubile a 65 anys. En lloc d'una imposició unívoca de 67 anys, s'ha modulats prou. A més, hi ha uns altres aspectes que em semblen bé: els complements introduïts per a afavorir la incorporació de la dona al mercat laboral, la compatibilització de la maternitat amb la carrera laboral o la introducció de mesures perquè els joves no tinguin llacunes de cotització.

—**No hauria tingut més sentit, en lloc de retardar l'edat de jubilació, millorar les condicions d'accés al**

La flexibilització de la negociació col·lectiva “seria un retrocés laboral i democràtic”

mercat de treball o reduir la temporalitat?

—Jo crec que són dues coses que han de fer-se simultàniament i no pas successivament. Segons el meu parer, els reptes fonamentals són tornar a crear

ocupació, fer créixer la taxa d'ocupació femenina —que a Espanya és 12 punts inferior a la mitjana europea—, que els joves tinguin llocs de feina d'acord amb la seua formació, tot fent créixer la productivitat... Si no aconseguim tot això l'any 2027, el sistema de pensions serà un desastre. L'objectiu ha de ser doble: millorar l'ocupació i el model productiu i tenir en compte les noves realitats demogràfiques.

—**Una altra qüestió a l'agenda és la reforma de la negociació col·lectiva. La patronal aspira a més flexibilització. Quina és la vostra posició?**

—A Espanya qui demana només el conveni d'empresa o és fora de la realitat o exhibeix un gran cinisme, perquè el 93% de les empreses tenen menys de 50 treballadors, i l'experiència ens diu que com més petita és l'empresa més difícil és preservar els drets dels treballadors. El conveni sectorial facilita les coses a aquest gran eixam d'empreses que no poden tenir un conveni d'empresa perquè són petites. En realitat, es volen desregular les relacions laborals a les empreses i que els treballadors de petites i mitjanes empreses que laboralment no tenen cap força, hagen de claudicar davant les condicions que els vulguen imposar. Això no seria únicament un retrocés laboral, sinó també un retrocés democràtic a abans del 1945.

Violeta Tena

Breus

CatalunyaCaixa segueix els passos de “la Caixa” i Unnim

Amb l'objectiu de “preservar el model de negoci de banca minorista i l'obra social”, CatalunyaCaixa, empesa igualment per la necessitat de capitalització per a atendre les exigències de capital bàsic del 10% imposades per Madrid, també es convertirà en banc. La fórmula jurídica que prendrà permet el creixement dels recursos propis procedents d'inversors, que poden ser tant públics com privats.

D'una altra banda, el vice-president primer de CatalunyaCaixa, Manel Rosell, n'assumeix les funcions de president, després de la renúncia de Fernan-

El consell d'administració de CatalunyaCaixa ha donat via lliure al procés de bancarització.

do Casado. Manel Rosell és empresari, ex-president de Caixa Manresa i de la Cambra de Comerç de Manresa.

Tot plegat, quan divendres passat l'executiu espanyol va aprovar el polèmic decret de caixes d'estalvis.

Opel comença a exportar des del port de València

L'Autoritat Portuària de València (APV) ha rebut una bona notícia. La multinacional Opel, que té una planta de fabricació a la localitat aragonesa de Figueruelas, ha decidit de començar a exportar els seus vehicles des del port de València, cosa que havia deixat de fer 25 anys enrere. Opel, que fins ara feia ús del port de Bilbao com a punt d'eixida i distribució, ha pres aquesta decisió per l'estalvi en el cost logístic que comporta. L'APV confia que les factories de Peugeot, a Madrid, i de Renault, a Valladolid, seguiran l'exemple d'Opel.